

Mgr Marta Siepsiak

Tytuł rozprawy doktorskiej: „Psychofizjologiczne i psychologiczne korelaty mizofonii”

Promotor dr hab. Wojciech Dragan, prof. UJ

Mizofonia jest rodzajem nadwrażliwości dźwiękowej, znacznie obniżającej jakość życia. Charakteryzuje się nadmierną afektywną, fizjologiczną i behawioralną reakcją na specyficzne, powtarzalne odgłosy, takie jak np. mlaskanie, oddychanie, szeleszczenie, czy klikanie. Celem projektu było opisanie czynników, mających związek z mizofonią lub nasileniem i obniżaniem się jej objawów. Na niniejszą rozprawę składają się cztery artykuły naukowe, przedstawiające wyniki z przeprowadzonych badań. Pierwszy artykuł opisuje procedurę tworzenia i walidacji kwestionariusza do pomiaru mizofonii, MisoQuest. Skala ma wysoką rzetelność, trafność zewnętrzną i spójność w czasie. W kolejnym artykule, przy pomocy wywiadów diagnostycznych, w grupie 94 pacjentów z diagnozą depresji określono trafność zewnętrzną MisoQuest na 93%; czułość – 67%, specyficzność – 96%. W zależności od przyjętych kryteriów mizofonię stwierdzono u od 9% do 12% badanych osób. Objawy mizofonii były najsilniej związane z lękiem, objawami depresji, bólem somatycznym oraz objawami PTSD. Wiek oraz impulsywność związana z uwagą nie miały związku z objawami mizofonii. W trzecim artykule, w grupie osób niebędących pacjentami, wykazano, że sposób definiowania mizofonii: nadwrażliwość na odgłosy mlaskania wydawane przez ludzi kontra nadwrażliwość na inne powtarzalne dźwięki (kontrolna grupa kliniczna) ma wpływ na wyniki uzyskane w zakresie częstotliwości występowania zaburzeń psychiatrycznych. Trzy grupy nie różniły się częstotliwością występowania niedosłuchu ani średnim progiem dyskomfortu dźwięku. Ostatni artykuł to badanie eksperymentalne, z użyciem pomiarów psychofizjologicznych. Wyniki wykazały, że kontekst, w jakim ukazuje się bodziec mizofoniczny, wpływa na afektywną reakcję mizofoniczną. Osoby z mizofonią, ale również bez mizofonii, oceniały odgłosy mlaskania jako mniej awersyjne wtedy, kiedy zobaczyły, że odgłos jest wydawany przez zwierzęta, oraz wtedy, kiedy odgłosy mlaskania wydawane przez człowieka były przedstawione z nagraniem wideo rąk bawiących się w lejącym się cieście lub w błocie. Różnice te nie uwidoczniły się w pomiarach pulsu (heart rate, HR) ani reakcji skórno-galwanicznej (skin conductance response, SCR). Reakcja skórno-galwaniczna była jednak istotnie wyższa u osób z mizofonią podczas ekspozycji na bodźce mizofoniczne.

Słowa kluczowe: mizofonia, MisoQuest, obniżona tolerancja dźwiękowa, nadwrażliwość dźwiękowa, psychopatologia, psychofizjologia, HR, SCR, emocje, zaburzenia depresyjne, zaburzenia lękowe, próg dyskomfortu dźwięku